

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Megjelenik naponként reggel, kivéve hétfőn.

Előfizetési árak:

Helyben: Egész évre 16 kor., fél évre 8 kor., negyed évre 4 kor.
Vidékire: Egész évre 20 kor., fél évre 10 kor., negyedévre 5 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

POLITIKAI NAPILAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. CSILLAG KÁROLY.

LAPTULAJDONOSOK:

Dr. JANIGA JÁNOS és Dr. VOJNICH GYULA.

Szerkesztőség:

Dr. Csillag Károly ügyvédi irodája.

Szerkesztőségi telefon: 119.

Kiadóhivatal:

KLADÉK és HAMBURGER könyvnyomdája

Batthyány-utca 5. sz.

A kiadóhivatali telefon száma: 62.

Rovás.

Nemzeti érzékenység. Így nevezte Pitreich lovag altábornagy ur közös hadügyminiszter azt a jogos és lelkes küzdelmet amelyet egy esztendőn át a nemzet folytatott. Tovább mehetünk egy lépéssel. Nemcsak a nemzet folytatta ezt a küzdelmet, mert e szón sokan hajlandók ugyanazt érteni, amit a népen és néptörzsön: hanem az állammá szervezett nemzet köztársasági alakjában folytatta a küzdelmet, Azért mondjuk, hogy köztársasági alakjában, mert ezuttal nem volt vele organikus egységben a király.

Sőt ime eléáll újra meg újra az ő leghivebb szolgája, Pitreich lovag altábornagy közös hadügyminiszter ur és kijelenti, hogy forró óhajunk, jogos követelésünk, rózsás álmunk, melyet valóra szeretnénk váltani: minden, minden csak „a ma oly rendkívül élesen kifejlődött nemzeti érzékenység.”

Eléáll és beszél a népekről, amelyeket Ausztria-Magyarország magában foglal. Fejtegeti, hogy az osztrák magyar hadsereg a monarchiában foglalt összes nemzetek (német, magyar, lengyel, cseh) közös hadserege. Minden megkülönböztetés nélkül.

A hadsereg szellemét tökéletesnek találja, reformokról hallani nem akar, a tisztet nem helyezi át, Tiszát leszólja.

Ezt az embert fizetjük mi! Ez az ember merészel hivatkozni beszédében Deák és Andrássy intenczióira! És arrogálja magának

a jogot, hogy ő ezen intencziók igazi interpretátora!

* * *

Derűsebb a látóhatár a pesti országházban, Szeretjük hinni, hogy az ország dolgait taláncsak Budapesten is intézik, nemcsak Bécsben. Eljő e valaha az idő, midőn csak Budapestről intézik dolgainkat? Hát a Bismarck-prófétasága beválik e, hogy az osztrák közdolgokat is Budapestről intézik? Hisz ez csak elégtétel volna, bizony fényes elégtétel azért, hogy negyedfélszáz esztendőn keresztül csak Bécsből intézték mi magyar dolgaink sorsát. Infandum regina iubes renovare dolorem.

Mondom, derűs a látóhatár a politikai helyzet álláspontjáról nézve. A véderő provizóriumról szóló vita részleteiben való befejezését is meghozta a mai nap. Sőt áttértek már a tisztviselők fizetés pótlékának megbeszélésére.

Köszöntünk, munka hajnala! Szinte imádságos hangulatban érezzük magunkat, hogy elkezdtek a tisztviselők dolgát tárgyalni. Mert most már a pessimistáknak is hinniök kell, hogy az ország javát buzgó munkában segíti gyarapítani a pergő egymásutánban megalkotandó sok sürgős törvény,

* * *

O. M. K. E. Kezdenek komikusan hatni ezek a rövidítések. Mi azonban úgy vesszük észre, hogy ami egyesület ilyen kínaias czim-mel alakult, az mind gyönyörűen bevált és áldásosan dolgozik.

Vasárnap jöttek össze Budapesten a magyar kereskedelem korifeusai, hogy megvitassák az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés fővárosi szervezése körül szükséges teendőket.

Vannak, kik állítják, hogy nem szeretik a czéheket. Hogy nem szabad túrni az egyérekéek egyesületeinek túlkapásait. Mi azonban igenis óhajtjuk a czéhek modern kiadásait. Mert azok nemcsak arra valók, hogy egy vonalba sorakoztatva, hathatósan képviseljék az illető osztály érdekeit, de arra is, hogy az egyesülés erkölcsi erőit kicsiráztassák és fejlesszék. Ez az egyesület purifikálni fogja a magyar kereskedelmet kinövéseitől. És ez sajnos, ráfér a magyar kereskedelemre.

Elég kezességet nyujt ezen egyesülés magas szempontjaira az a programmpontja, hogy a kereskedelmi szerződések előkészítésénél és a magyar kereskedelem érdekeinek külföldön való érvényesítésénél szerepet kér magának. Arra pedig, hogy nem egyoldalú szempontok vezetnek — hisz ezt a magas szempontok kiemelése már magában foglalja — mutatja, hogy maga hangoztatja a termelési ágak harmóniájának óhaját.

ORSZÁGGYÜLÉS.

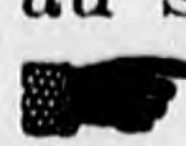

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól —

Budapest, 1904. január 13.

Elnök megnyitja az ülést.

A jegyzőkönyv hitelesítése után bejelentette az elnök, hogy gróf Teleki Sándor lemondott a jegyzői tisztról s indítványozta, hogy szombaton töltsék be a megüresedett jegyzői

Van szerencsénk értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy kézműárú üzletünket e hó végeig **teljesen felosztatjuk** és így az összes raktáron levő ezikkeket u m női és férfi szövetek, szatin, karton, batiszt, vászon, kanavász szőnyeg stb. árukat bevásárlási áron alul is eladjuk. Tisztelettel
A teljes üzleti berendezés is eladó. **DERNER JÓZSEFNÉ és TÁRSA.**

állást. Ekkor töltik be az egyes bizottságokban beállott üresedéseket is.

A jegyző a napirendhez Szederkényi Nándort szólította fel.

Münnich Aurél előadó: Miután a honvédelmi miniszter a második szakasz közléséhez hozzájárult, a maga részéről is készségesen csatlakozik Lovászy Márton javaslatához.

Kovács Pál: Ujból ajánlja határozati javaslatát, mert a katonai büntető eljárás módosítására szükség van.

Okolicsányi László: Szintén a maga határozati javaslata elfogadását kéri.

Lovászy Márton: Nem óhajt a zárszó jogával élni.

Ezzel be is fejezték a vitát.

Lovászy határozati javaslatát a Ház egyhangulag elfogadta. A többi határozati javaslatot elvetették.

A harmadik szakasz.

Szederkényi Nándor az Ugron-párt elnöke közjogi kifogásokat sorol fel a szakasz indokolása ellen. A sérelmes szavak kihagyását indítványozza.

Gróf Tisza István: Az ujonczmegajánlás kizárólag a magyar törvényhozás joga. A létszámmegállapítás azonban Ausztriával egyöntetűen történik, ezért bízzák végrehajtását a hadügyminiszterre is.

A képviselőház elvetette Szederkényi módosító indítványát s ezzel a véderő-provizóriumról szóló vitát részleteiben is befejezték.

Közel egy évi históriája van ennek a vitának, a magyar parlament sok dicsőséges és sok szomorú emléke fűződik hozzá.

A javaslat harmadik olvasása a holnapi ülésen lesz. (Helyeslés.)

A tisztviselők pótléka.

A képviselőház tegnapi határozata értelmében a tisztviselők pótlékáról szóló javaslat került most sorra. Az elnök jelentette, hogy a pénzügyminisztérium részéről a szükséges felvilágosításokat Popovics államtitkár fogja megadni.

Az előadói széklet Hegedűs Loránt foglalta el, aki a várakozáson túl hosszú beszédben javasolta a javaslat elfogadását. Elmondja milyen körülmények közt született meg ez a javaslat, amely a tisztviselők végleges fizetésrendezését egyáltalán nem teszi fölöslegessé. A mostani javaslat az alsóbb rangú tisztviselők érdekeit tartja szem előtt. Elismeri, hogy a javaslat nem minden jogos érdeket elégít ki, de a kormány minden tőle telhetőt megtett.

Az előadó után Kossuth Ferencz szólt fel. Csak néhány rövid megjegyzést akar tenni. Ha majd a végleges fizetésrendezésre vonatkozó javaslat a Ház elé kerül, akkor pártjának lesz néhány fontos megjegyzése. Így elsősorban az, hogy a tisztviselők számát csökkenteni kell s fokozni a munkaképességüket. A függetlenségi párt mindig szíven viselte a tisztviselők sorsát Pártja nevében kijelenti, hogy elfogadja a fizetési pótlékokról szóló törvényjavaslatot, annál is inkább, mert a kis emberek sorsán javít. (Zajos helyeslés.)

Gróf Batthyány Tivadar: Szintén hozzájárul a javaslathoz, de néhány megjegyzést nem foghat el. Mikor Széll Kálmán a tisztviselők fizetésjavítására vonatkozó javaslatot benyújtotta, akkor akormánypárton...

Hock János: Megéljeneztek.

Gróf Batthyány Tivadar: Ezt majd én mondom. (Derűtség). Hát megéljeneztek s ugyanígy megéljeneztek Tiszát, amikor visszavonta a javaslatot s mást adott be. Elmondja, hogy az új javaslat másfél millió koronát vesz el a tisztviselőktől, ez pedig nem lehet cél. Kifogásolja, hogy a törvény, amelynek 1903. január elsejéig van visszaható ereje, nem vonatkozik azokra is, akik januártól decemberig nyugdíjba mentek s akik nemcsak hogy pótlékot nem kapnak, de ezt még a nyugdíjukba sem számítják be. Szól a főispánok tömeges nyugdíjba küldéséről is.

Simonyi-Semadam Sándor a néppárt nevében mondja el a megjegyzéseit a javaslathoz, amit elfogad. De hangsúlyozza, hogy az állami tisztviselőket éppen olyan függetlenekké tegye, amilyenek az állam többi polgárai. Szolgálati pragmatikát kíván nekik.

Szederkényi Nándor szintén megokolja, miért fogadja el a javaslatot.

Kecskeméthy Ferencz nem fogadja el a törvényjavaslatot, mert ez csak ideiglenesen rendezi a tisztviselők fizetését.

Lovászy Márton után Nessi Pál panaszkodik, hogy a javaslat a bírákra nézve sérelmes, kéri ennek orvoslását.

Polonyi követeli a szolgálati pragmatikát. Lukács László pénzügyminiszter reflektál a felszólalásokra és kijelenti, hogy a szolgálati pragmatika ben van a kormány programjában.

Plósz Sándor igazságügyminiszter Nessivel polemizálva fejtegeti, hogy a javaslat a bírákkal szemben nem igazságtalan.

Ezután a ház a javaslatot általánosságban a vita alapjául elfogadja. Simonyi javaslatát elveti.

A részletes vita első szónoka Krausz Ferencz, aki kívánja, hogy a javaslatban IX—XI. osztálynak feltüntetett legmagasabb fokozatok fizetése emeltessék föl, oly módon, amint ez a javaslat eredeti szövegében kontemplálva volt.

Batthyányi Tivadar gróf fentartja az általános vitában kifejezett óhajtát.

Lukács László sajnálja, de nem járulhat hozzá Batthyányi javaslatához.

A tisztviselők fizetési pótlékáról szóló javaslat többi szakaszát a ház vita nélkül elfogadja.

Az ülés végén Szathmáry Mór interpellálja a kormányt, mivel Eperjes város katonai ügyosztálya a katonai hatóságtól Presov helynév címzésű levelet kapott.

Tisza István azt válaszolja, hogy a katonai hatóság a helységnevek mellett a városok régi nevét zárójelben használja.

A Ház Szathmáry kivételével a választ tudomásul veszi.

Ülés vége 3 órakor.

H I R E K.

— **Schmansz Endre főispán Baján.** Főispánunk holnap reggel Bajára megy, ahol több közigazgatási teendőn kívül különösen az ottani csendőrszolgálat dolgában fáradozik. Úgy értesülünk hogy Baján a belterületen is a csendőrség teljesíti majd a közbiztonsági szolgálatot. A főispán már holnapután itthon lesz.

— **Alispáni rendelet.** A nép ifjúsága körében oly gyakori verekedéseknek és bicskázásoknak a tapasztalat szerint jobbra a

vasárnapi bálázások és rendszeres mulatságok szolgálnak alkalmul. Karácson Gyula kir. tanácsos, alispán ezt akarja most elhárítani, hogy elejét vehesse a fiatalság rakoncátlan-ságának, mely többnyire szilaj vérengzésre szokott fajulni. Szigorú rendeletet adott ki a főtisztviselőknak és községi előjáróságoknak hogy minél ritkábban adjanak engedélyt táncmulatságok tartására. Az alispáni rendeletet a nép minden igaz barátja örömmel fogadta.

— **Latinovics főispán és az ó-becsei izr. nőegylet.** Az ó-becsei izr. nőegylet Latinovics Pál főispánt is meghívta, jubileumi ünnepeire. A főispán hivatalos elfoglaltsága miatti elmaradását a nőegylet elnökségéhez intézett levelében mentette ki, a melyben a humanizmus szolgálatában álló egyesület érdemeit méltatva, kiváló elismeréssel nyilatkozik az egylet vezetőinek, özv. Grünbaum Fülöpnek és dr. Milkó Ignácznak áldásos működéséről. A nőegylet a nobilis megemlékezésre irt válaszában legmelegebb köszönetét és háláját tolmácsolja.

— **A megyei közművelődési palota alapító tagja.** Borsódi és Katymári Latinovics Frigyes nagybirtokos, a vármegyei muzeum és kulturpalota építésére alakult egyesületbe 1000 koronával alapító tagul belépett.

— **Dr. Kalmár Antal** az országos híri közjogász ma délután ment át Szabadkáról Szegedre hogy királlysértés miatti 3 havi államfogház büntetését megkezdje. Hisszük mire kikerül onnan egy újabb jeles munkával fogja meglepni az országot, de kívánjuk neki, hogy az kellemesebb következményekkel járjon mint az első nagy munkája.

— **Névmagyarosítás.** Schuh István hód-sági lakos és kk. fia István vezetéknevüket „Szilágyi“-ra kk. Beck Béla és Andor zsabylai lakosok „Bálint“-ra és Nágl József bajai lakos, valamint kk. Mária és Anna gyermekei „Nádas“-ra változtatták.

— **Jurista bál Zomborban.** Zombor juristái a rendezendő bál megbeszélése végett folyó hó 10-én értekezletet tartottak, amely alkalommal a bál, védnökétől óriási lelkesedéssel Latinovics Pál főispánt választották meg, elnök Pribil Ernő lett. Ezután egy szűkebb körű végrehajtó bizottságot választottak.

— **A rikkancok ellen.** A vasuti állomás főnökség kitiltotta az újság kihordó fiukat a pályaház termeiből és folyosóiról, mert már annyian vannak, hogy a személy forgalom rendjét bontják meg. Ezentúl a krajczáros lapok terjesztői a gyorsáru pályaudvarban lesznek kénytelenek bevárni míg az érkezett lapokat a könyvkereskedők megbízottjai útján megkaphatják. Ezzel pedig csak az olvasóközönség fog károsodni, mert később fog a lapokhoz jutni.

— **Kertmunkásiskola megnyitása.** Bajáról jelentik, hogy a város áldozatkészségéből, mely negyven holdat ajánlott föl a kertgazdasági iskola céljaira, most nyílik meg a negyedik állami kertmunkásiskola, melyet a földművelésügyi miniszter épített. Az iskola telepét három év alatt rendezték be. Van internátusa és megfelelő tantermei s gazdasági felszerelése. Az iskola megnyitására Tallian földművelésügyi miniszter Molnár István gyümölcsészeti kormánybiztost küldte ki, jelen lesz a megnyitón a vármegye főispánja is.

— **Meghívó.** Az izr. önszegélyző és gyámolító egyesület 1904. évi január 24-én d. u.

2 óraker a Szentegylet termében tartja XVI-ik rendes évi közgyűlését, a következő tárgysorozattal Elnöki megnyitó. Jegyzői jelentés. Részleges tisztújító választás, és pedig: 1. Elnök. 2. Pénztárnok. 3. Ellenőr. 4. 5 számvizsgáló. 5. 5 póttag választása. Megjegyzetetik, hogy szavazati joggal csak azon tagok birnak akik tagsági díjjal hátralékban nincsenek, miért is érdekében áll minden tagnak, hogy tagsági díját január 15-ig fizesse ki.

— **Öngyilkosság.** Sztojsits Milán zombori 24 éves földmives legény tegnap délben hasba lőtte magát; a súlyosan sérültet a kórházba szállították. — Az orvosok kételkednek felgyógyulásában. Az öngyilkosság oka boldogtalan szerelem.

— **Anyakönyvi hírek.** Halottak. Brestyinszki Briga 18 hó, Sztipics Miklós 5 év, Nagy Menyhért 2 nap, Horváth Éva 1 órás, Vukovics Gizella 9 év, Govorkovics Éva 3 órás, Hornyák Mátyás 1 nap, Pisonics József 4 hó, Juhász Mária 2 hó, Mérő Ilona 2 órás, Született 10, 6 fiu, 4 leány. Eljegyzés. Szabó Antal Varga Karolint. Nagy V. János Vida Julinnát, Francziskovics Márk Péics Jozefát, Gáspár András Szántai Katalint, Teleki András Rene Rózsát.

— **Rövid hírek.** Tóth Pál 53 éves erdőcsész kocsija ma este felé a majsai uton jeges kocsikkal összeütközött, a kocsit felfordult és Tóth ájultan esett le róla. Zuzódásait a mentők bekötözték. — **B l e s z k á l** Ferencz kelebíai csósz, Kocsmár János szállásán Nagy Pál fia és Dudás János, a kik sertéseiket a buzába hajtották, megtámadták és fejét beverték. Mentők lakására szállították. — Bódics Józsefet pityókos állapotban a vágóhid mellett vasuti átjárónál a vonat elütötte. Súlyos zuzódásokat szenvedett, a mentők a kórházba vitték.

— **Az osztálysorsjáték** mai huzásánál a 3-ik osztály legnagyobb főnyereményét 80.000 koronát, a Merkur-bank (Váci-utca 37. szám) által eladott 60277 számú sorsjegy nyerte. A számtalan e bankáz által már előzőleg nyert nagy nyeremények, tehát ismét egygyel szaporodott.

80.000 koronát nyert: 60277,

20.000 koronát nyert: 6459.

15.000 koronát nyert: 89401.

10.000 koronát nyertek: 38064, 51553,

5.000 koronát nyertek: 6294, 52989, 68959.

500 koronát nyertek: 2032, 2838, 4055, 5586, 8667, 10026, 10366, 18090, 20824, 21581, 22321, 26514, 26769, 29337, 31723, 41484, 44637, 45066, 45558, 46911, 50546, 52416, 53430, 57354, 58416, 58299, 59262, 68130, 68252, 69131, 69515, 70309, 70589, 71653, 72537, 73136, 74514, 77206, 77324, 78075, 78269, 84484, 87799, 88168, 88399, 90532, 92250, 93930, 99846, 99937, 100719, 108739.

A többi kihuzott számok 130 koronát nyertek.

Gyanus haláleset.

(Exhumált holttest)

Mire e sorok napvilágot látnak, már uton lesz a szabadkai vizsgálóbíró, hogy egy rémes bünesetnek a titkait leplezze és a bünesöket átadja az igazságszolgáltatásnak. Ómorovicza községébe indul holnap reggel a hivatalos apparátus, hogy felbontsa Papp Istvánné szül. Harezi Éva sírját, hogy meg-

vizsgálja vajjon igaz-e a feljelentés tartalma, amely szerint Harezi Évát gyilkos kezek vitték a sírba.

A haláleset.

A mult év november havának 14-én Harezi Éva, egy körülbelül 76 éves öreg asszony, akinek Papp István már a második férje, hazamenőben volt, amikor még semmi baja sem volt. Többen találkoztak vele akkor, többek közt dr. Dembitz Vilmos közs. orvos is, aki semmiféle különösét az öreg asszonyon észre nem vett. Az öreg asszony egy temetésről jött éppen. Mikor férje haza jött eleinte nem találta otthon feleségét, de később a családja figyelmeztette Papp Istvánt, hogy az asszony szobájában ég a lámpás, valószínűleg ott van. Papp István fel is ment, de nejét alva találta a szobában. Az asszonyt, amint azt Papp István így előadta, fel se keltették, hanem ágyba fektették. Reggel ugy 4 óra tájban vette észre a férj, hogy felesége meghalt.

A ravatalnál.

A család tagjainak kissé feltűnt mégis az asszony hirtelen bekövetkezett halála. Ekkor szóvá tették azt, hogy felbonczoltassák-e vagy ne. Az odahívott orvos arra a kérdésre, hogy nem-e történt valami különös a halottal, azt felelték, — hogy az asszony máskor is szokott úgy elaudni, amiért is, bár észrevettek a nyakán és alsó lábszárán fekete foltokat, nem találták az asszony halálát természetellenesnek, hanem elhatározták, hogy nem bonczoltatják fel.

A gyanus tünetek.

Már senki se beszélne Harezi Éva hirtelen elhalálzásáról, ha ott a házban nem találtak volna egy üvegecskét, amely méregtartalmu volt. A vizsgálat érdekében erről közelebbet nem irhatunk. De ez vitte azután valószínűleg a följelentőket arra, hogy bíróságnak jelentsék be az esetet, amely azután a legerélyesebb lépéseket teszi meg, hogy a gyanus esetet kiderítse.

Az elhunyt végrendelete.

Ugy értesültünk, hogy az elhunyt végrendeletet hagyott hátra, amelyben férjét nevezte ki törvényes utódául, reáhagyta az egész vagytonát. Rejtélyes marad tehát a kérdés, hogy volt-e valaki, akinek érdekében állott a szegény öreg asszonyt láb alól eltenni, — rejtélyes az is, hogy nem-e a bosszu vitt valakit a büns lépésre, ha csakugyan erőszakos halállal mult ki az öreg asszony. A vizsgálat mindenesetre ki fogja, deríteni, hogy volt-e az asszonymnak ilyen haragosa, vagy hogy egyéb indok késztette a gyilkost cselekedetére. A községben bizonyára nagy zajt fog ütni az exhumálás hire, amelyet most ejt meg a szabadkai vizsgálóbíró kiküldöttje.

A csudatyúk.

(Igaz történet.)

A kételkedő olvasó részére tartottuk szükségesnek a zárójel közötti címet, mert, ha nem hivatalos értesítés útján jutottunk volna az elmondandók tudomására, magunk se hinnők el, hogy a civilizált világban még mindig élnek olyan gondolkodó lények, a kik vakon hisznek a babonában és a vajákosságban.

Kocsmár Józsefné szül. Takács Anna szabadkai parasztasszony ma feljelentést tett a

rendőrségnél Tumbász Mihályné Marianusics Jozefa VIII, kőri lakosnő ellen, hogy utóbbi már hónapok óta pénzt csal ki tőle babonás hiszékenységének kiaknázásával. Azt a mesét találta ki, hogy egy varázstyúk birtokában van, amelynek segítségével bármily pénzösszeget meg tud kétszerezni. Kért és kapott erre a célra kiszemelt médiumától 2 drb ezüst forintot, a pénzdarabokat egy gyufaskatulyába helyezte, a melyet fűvel, a fűvet pedig rongydarabokkal burkolt be és a csomagot átadta neki azzal, hogy nem szabad felbontani, mert akkor vége lesz a varázsnak. Ezután eltávozott, azt mondvá, hogy egy hónap leteltével visszajön. A jelzett időre ismét felkereste Kocsmárnét, akinek szemelättára vette ki — de egy másik ügyesen kicserélt csomagból — a megduplázott pénzösszeget, 4 darab ezüst forintost.

A felültetett asszony ámult-bámult a látottak fölött és készséggel adogatta a mintegy 25—30 esetben ismételt próbához a szükséges summákat, ugy, hogy mintegy 800 korona vándorolt el a pénzvágytól megittasult asszonytól.

Az asszony időközben türelmetlenül sürgette a megduplázott összeget, de mindannyiszor a fentebb leirt módon elővarázsolt néhány forinttal odázta el a varázslónő turpisságának leleplezését.

A rendőrség a feljelentésre azonnal beidéztette Tumbásznét, aki rövid vallatás után töredelmesen beismerte manipulációját, de egyszersmint, hogy ne maradjon adósa feljelentőjének, azt is bevallotta, hogy még a mult év augusztus havában a panaszosnőnek 3 hónapos méhmagzatát elhajtotta, a mely műtéthez legúj pipaszárat használt műszerként. A műtétért 100 koronát számított föl, a mely összeget apróbb részletekben meg is kapott.

Ezenközben eszelte ki a furfangos pénzszerzési módot, amelynek segítségével még 320 forintot szerzett patiensétől, 80 frtot a varázsműveletek alkalmával visszadogatott neki.

A kétszeres bűnöst a rendőrség letartóztatta és a bünvádi eljárást mindkettőjük ellen megindította.

FARSANG.

Az izr. nőegylet estélye. Az izr. nőegylet február 1-én a Pest-szálloda összes termeiben műkedvelői előadással egybekötött táncestet rendez. A rendezés körül Taussig Vilmosné urnó fejt ki buzgó tevékenységet. A műkedvelők Taylor Tamás, a kiváló angol vigjátékiró „Barátságból“ című egyfelvonásos vigjátékát és a „Hajnali vendéget“ adják elő. Amaz a Nemzeti Színháznak volt évekig műsordarabja, emez a Vigszínházban aratott nagy sikert és zajos kacaját. A szerepek már ki vannak osztva, a próbák Csiszér Kálmán, a szabadkai szintársulat jeles szalonszínészének vezetése alatt folynak. Sz a m o s i Elza, a Királyszínház ünnepelt énekesnője énekelni fog. Az estély iránt máris nagy érdeklődés mutatkozik.

A fűszerkereskedők mulatsága. A szabadkai fűszer- és kiskereskedők egyesülete saját könyvtára javára a Pest-szálloda nagytermében 1904. január 23-án táncvigalmat rendez, amelyre a közönséget ezuton is meghívja az elnökség. Belépő-jegyek ára: személy-jegy 2 korona, 3 személyre szóló család-jegy 5 kor. Kezdeté 8 és fel óraker.

A gazdakör bálja. A gazdakör bálja e hó 16-án lesz a Pest-szállodában.

Jelentés. A helybelyi Pucska-Kaszinó f. évi február hó 2-án kedden este saját pénztára javára a Pest-szálloda termeiben tartja a 26-ik nagy prélót, melyre a nagyérdemű közönség ezuton is meghivatik. Belépti-jegy ára 1 kor. 40 fill., este a pénztárnál 2 kor. Karzat-jegy 3 korona. Kezdeté esti 7 órakor.

A függetlenségi kör táncvizalma. A szabadkai függetlenségi kör f. évi január hó 30-án a Pest-szálloda összes termeiben a saját könyvtára javára nagy táncvizalmat rendez. Kezdeté esti 8 órakor.

SZINÉSZET.

Heti műsor.

Csütörtökön: Romeo és Julia. (Mihályfy Károly felléptével.)

Pénteken: Egy szegény ifju története. (Mihályfy Károly felléptével.)

Szombaton: Udvari kaland. (Ujdonság.)

Vasárnap: d. u. V. László; este: Udvari kaland.

Hétfő: Udvari kaland.

Színházi művezetés. 2.

Hogy egy színigazgató prosperálhasson, szüksége van pénztári sikerekre, s ezek kikaknázása segédeszköze az erkölcsi eredmények elérésének. De hogy az anyagi üzleti érdekek kiszorítsanak minden nemes izlést, ambíciót, egy tulajdonkép kulturmissziót teljesítő vállaltól és ehhez a város, (ezen erkölcsi testület) szubvencziót is adjon, nemcsak, hogy helytelen, de képes azt üzletté degradálni. Már pedig ezen szubvenczió adásánál az erkölcsi testület erkölcsi eredmények elérését tartotta szem előtt s az ellenszolgáltatás a kötelezettség ellenében megszűnt, megszűnik a kötelezettség jogalapja.

De térjünk művészi szempontjainkhoz. Ha színházba megyek, megnézem a színész arcát, alakját, hangját. Minden tényező még a legnagyobb színészben is ritkán található fel együtt, de a felsoroltak közül kettő kell, hogy meglegyen az ábrázoló művészen. Egy elsőrangú színpad semmi esetre sem lehet kezdő és ismeretlen tehetségek kísérleti állomása. S mégis látjuk, hogy főleg szalóndarabokban részint kóristák, részint avatatlan emberek játszanak, akiknek u. i. nem ez a szerepkörük. Furcsa dolog, hogy a kit ma a karban a nép közt láttam, az holnap nekem esztétikáról és társadalmi tézisekről tartson előadást. Hiányzik ehhez tehetségének atomja is.

A félhivatalosan közzétett szerződötések csak annyit bizonyítanak, hogy vannak színészek és színésznők, akiket a közönség kedvel és ezek nem mennek el. De a drámai ensemble nemcsak hogy jobb nem lesz, sőt gyengülni fog, mert két oly oszlopa dől ki, mint Baróthy és Csiszér. Amaz Kassára megy Komjáthyhoz, emez Halmayhoz művezetőnek. Az idő pedig virágvasárnapig oly késő, hogy a jobb színészek mind szerződve vannak.

A Vigszínházban színrekerült darabok egyáltalán nem szerepelnek, holott sokszor duzzadnak a szellemtől. Ellenben színrekerülnek nap-nap után operettek, amelyekben minden szellem híján vannak pikantériák feltálatva.

Ezuttal még csak a vendégszereplésekről néhány szót! Két szempont vezérelheti a

színigazgatót vendégszínészek meghívására. Az egyik egy elismert nagy művész ismeretlen egyéniségének bemutatása. A másik saját kasszája tekintélyének emelésére. A szabadkai színházbajáró publikum a vendégművészeket nagyobbbrészt saját otthonukból ismeri, azokat ott szívesen is nézte és ezekben a darabokban már számtalanszor látta. Egyről győződhet meg, hogy mennyire kirí a vendégművész a mi környezetünkéből. Ha vendégművészt léptet föl az igazgató, léptesse azt föl előttünk ismeretlen, helyesen kreált, szépen alakított szerepeiben. Sőt a szerepkörök is változnak egy-egy színészre nézve. Ma már Pethésre a Nemzeti Színházban nem a szerelmes szerepeket, hanem a vigjátéki bonvivantokat osztják. Így pl. a pénteken először színrekerülő „Egyenlőség” című angol vigjáték bonvivant szerepét Pethes kapta. Miért lépett hát fel mégis nálunk és pedig másodsor a „Daniseffek”-ben és „Fedorá”-ban mint szerelmes színész? Miért nem mint bonvivant?

Mihályfy most már a higgadtabb szerepeket játszsza, a jellemszerepeket. A szerelmes szerepeket Beregi Oszkár kapja. Rómeót három év előtt játszotta utoljára Mihályfy, azóta Beregi játszsza. Miért nem lép fel hát nálunk is Mihályfy újabb szerepkörében, a jellem-szerepben?

(Folyt. köv.)

Szultán. Tegnap másodsor ment az idén a magyar operettek egyik gyöngye, a Szultán. Jó darab és hozzá olyan, amelyben mindkét primadonna nagy szerephez jut: elég attrakzio egy estére, sőt ime, kettőre is. Csakhogy sem Gerlaki a Roxelane, sem Áldor a szultán szerepében nem vittek szerepükbe valami újat, kissé sablonosak voltak. Csak az nem volt sablonos, hogy Áldor a bohémpoéta szerepében ragyogó ruhába öltözött. De az egyiknek énekművészete, a másiknak kedvessége ezuttal sem tévesztette el hatását. Feltűnt Paksi Sándor erős és kellemes basszus hangja és biztos éneke Némethel boffo-komikus szerepkörben kezdünk megbarátkozni, csak ne akarja a legkülönbözőbb zsánerű szerepeket magához ragadni. Falussy maszkja nem volt stilszerű. Ellenben a darab kiállítása és rendezése igen stilszerű és csinos volt.

Tegnap szerepelt először az új előfüggöny, világosbarna alapon csupa hirdetés. Modern, de csunya.

A színigazgató Budapesten. Pesti Ihasz két napig Budapesten időzött, mely idő alatt az ujabban színrekerült ujdonságokat tekinti meg, Egyuttal szerződötési tárgyalásokat folytat.

LEGUJABB.

A nagykárolyi választás.

Ma volt a nagykárolyi kerületben a képviselő választás, a melynek számarányai délután 1/25 órakor:

gróf Károlyi György 808,

dr. Varságh Zoltán 781.

Gróf Károlyi György pártonkivüli, dr. Varságh Zoltán függetlenségi programmal lépett föl.

A nagykikindai mandátum.

Gróf Zichy Vladimir ellenjelöltjéül I s z á k o v i t s Milánt emlegetik szabad-
elvűpárti programmal.

Rimely Károly

besztercebányai püspök ma délelőtt 11 órakor szívszélhűdés következtében meghalt. Az elhunyt 79 éves volt, egyike a legjelesebb egyháziróknak. 1868-ban Rudolf trónörökös, Gizella és Klotild hercegnők magyar nyelv- és irodalomtanára lett. A Lipót-rend lovagkeresztese, 1892-ben praelatus és 1893. június 6-án besztercebányai püspök.

Loránt Dezső felmentve.

A budapesti esküdtsek Loránt Dezsőt a „Független Magyarország” szerkesztőjét fölmentette. Loránt cikke erősen nekiment Beck vezérkari főnöknek, kiről többek közt azt írta, hogy százszorta jobban rászolgált a lámpavasra, mint Latour, mert esküszegésre próbálja birni a királyt!

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonatözsde.

Kálnoky és Simon gabonaterménykereskedő cég tudósítása.

— Január 13. —

Jobb vételkedv és tartott áron elkelt 20.000 mm. buza.

Egyéb nem változott.

A határidő-üzlet.

A mai előtözsde csendes tartózkodó volt és csupán a két hitel és osztrák-magyar államvasuti részvényekben volt csekély üzlet. A többi értékek csakis névleg jegyezhetők

	Déli zárlat	Esti zárlat
Buza apr.-re	792—791	787—88
Buza okt.	670—669	767—68
Buza apr. 1904	—	—
Rozs apr.-re	666—665	663—64
Rozs	—	—
Rozs áprilisra	—	—
Zab apr.-re	553—551	550—51
Zab	—	—
Zab áprilisra	—	—
Tengeri máj	—	—
Tengeri	—	—
Tengeri	—	—
Teng. máj. 1904	526—525	525—26
Repce.	—	—
repce aug.	11.70—11.80	118—90

Sertésvásári jelentés.

(Schleiffelder és Társai bécsi cézegtől.)

1904. január 12-éről.

A mai vásárra összesen 13546 darab sertés volt bejelentve, felhajtott azonban 7299 német-lengyel és 5780 magyar sertés.

Az üzlet aránya igen lanyha volt. Különként élő súlyban fogyasztási adó nélkül: Első prima magyar sertés 106—108 fill. kivételesen 110 fill. Közép és öreg sertés 100—104 „ Könnyű- és szedett sertés. 94—98 „ Német-lengyel és erdélyi sertés 72—88 „

Képviselő

kerestetik gazdáknál különösen szőlőtulajdonosoknál bevezetve, szíves ajánlatokat 13-áig a kiadóhivatalba „Trágya” czímen kérek.